

Léčba medikamentosní zasahuje podle Starkensteina buď nejvyšší nervová ústředí nebo parasympatické nervstvo. Do první skupiny léčiv náleží deriváty bromu, valeriany, opia, barbiturové kyseliny. Chloreton tlumí dráždivost zvracívého ústředí (v Mother-sillově Seasick Remedy, v Nautisanu s kofeinem, v transmarinu s efedrinem a kalcem). Ve skupině druhé na prvním místě je atropin, který se dobře osvědčuje; anebo s atropinem isomerní a levotočivý silnější alkaloid hyoscyamin. Starkenstein spojil výhodně hyoscyamin se skopolaminem ve Vasanu, kde skopolamin zároveň utlumuje centrálně dráždivou složku hyoscyaminu. Jak při tomto léku se uplatňuje účinek na mozeček (ve smyslu pokusů Hennerových) — dobře nevíme, ježto nám chybí přesné vyšetřování na mozeček u nemoci letců. S Vasanem byly nejenom úspěchy praktické, ale i objektivně zjištěné příznivé výsledky profylaktické při závratí rotační (na př. M. H. Fischer). Vasano se podává profylakticky i při vypuknuvší nemoci, per os, per rectum i subkutánně (viz Pelnář: Pathologie i therapie chorob vnitřních, II. díl, str. 175).

Léčba nemoci výškové se týká vlastně jen vojenských nebo sportovních letců. Racionelní jest pouze vdechování kyslíku, a to dříve než se dostaví známky anoxemie. Proto správný kyslíkový přístroj obsahující s výhodou i malé množství kysličníku uhličitého (stimulans dýchacího středu), jest nezbytným.

Při chronické únavě nutno dáti letci dlouhou dovolenou. Jen zákaz létání, změna místa, rozptýlení pozornosti a okruhu myšlenkového prý přinese úlevu.

Nemoc letecká není jednotkou nosologickou. Jak jsme viděli, jde tu jednak o vlastní nemoc letců (nemoc vzduchovou), jednak o nemoc výškovou, která má zcela odlišnou etiologii. První choroba jest naprosto benigní a nezanechává vůbec trvalých škodlivých následků. Druhá je jen tehdy nebezpečná, začne-li se s vdechováním kyslíku příliš pozdě. Obě nemoci však, jak vzduchová tak výšková, jsou neobyčejně zajímavé svojí pathogenesou a hlavně touto cestou přineslo studium jejich příznaků medicíně neobyčejně cenné výsledky: u první choroby nám v mnohém objasnilo funkci labyrintu, u druhé pak doplnilo v nejednom bodě fyziologii krve, vnitřního přenosu kyslíku a účinky anoxemie.

Užitá literatura.

Barany R.: Die Seekrankheit. Lewandowski: Hdb. d. Neurolog. III., str. 864, 1912.

Barcroft Jos.: Respiratory function of the blood, Cambridge I., 1914.

Bauer L. H.: Aviation medicine, Baltimore, 1926. — Air sickness, Journ. of Assoc. Medic. No. 2, 1933.

Čapek Dom.: Praktický lékař, roč. XII., str. 18, 1932. — Vliv výškových letů na lidský organismus. Voj. zdrav. listy č. 1, II. — Lékařský

výběr vojenských letců. Voj. zdrav. rozhledy. — Letecké zdravotnictví. Přednášky vojenským lékařům a přednášky v Aeroklubu ČSR. (dosud nepublikováno, ocitováno s lask. svolením autora).

Ewig W. a K. Hinsberg: Zeitschr. f. klin. Med., 115, 732, 1931.

Fischer M. H.: Die Seekrankheit. Hdb. d. norm. u. path. Physiol. B. 15/I., str. 495, 1930. — Ergeb. d. Physiol. XXVII., str. 209, 1928.

Fischer M. H. u. Kornmüller A. E.: Hdb. d. norm. u. pathol. Physiol. B. 15/I., str. 442, 1930.

Flack M.: Hdb. d. norm. u. pathol. Physiol. 15/I., str. 362, 1930.

Flamme A. L.: Arch. d. Med. et d. Pharm. Milit., 94, p. 263, 1931.

Grahe K.: Hdb. d. norm. u. pathol. Physiol. 15/I., str. 382, 1930.

Grollman A.: Am. Journ. of Physiol. 93, 19, 1930.

Haldane: Respiration 1927.

Henderson L.: The blood, Yale, 1928.

Henner K.: Příznaky nadměrné činnosti mozečkové. Sbor. Klin. 1926.

Jegerov P. a Alexandrov A.: Vojen. sanitar. dělo. No. 12, 1933, ref. dr. D. Čapka ve Voj. zdrav. listech, X., č. 1—2, str. 56, 1934.

Krýže B.: Meze výkonnosti lidského statického ústrojí při létání. Zprávy Voj. let. úst. v Praze, r. 1, č. 4, 1927.

Leiri F.: Zeitschr. f. Hals-Nasenu. Ohrenkrankheiten 16, str. 565, 1926.

Mačela J.: Sbor. lékař. 27, č. 1—2, 1926.

Magnus R. a de Kleijn: Hdb. d. norm. u. pathol. Physiol. 15/I., str. 55, 1930.

Mareš Fr.: Fysiologie smyslů, Praha 1929.

Marshall G. S.: Journ. of the Royal Aeronaut. Soc. 269, ref. dr. D. Čapek ve Voj. zdrav. listech, X., č. 1—2, str. 57, 1934.

Pelnář J.: Choroby mimokorové šedi, Praha 1923. — Pathologie a therapie nemocí vnitřních, díl II., 1934.

Přecechtěl A.: Čas. lék. čes. LXII., str. 755 a 779; dtto str. 1105, 1923 a Č. l. č. LXIV, str. 1088, 1925 a Acta oto-laryngolog. VII., f. 2.

Quix F. H.: Le mal de mer. Le mal des aviateurs. Monograph. otorhinolaryngol. internat. 8, p. 829.

Schubert G.: Zeitschr. f. Hals-, Nasen- u. Ohrenheilk. 30, 595, 1932.

— Pflügers Arch. 233, str. 537, 1933. — Med. Klinik 30, str. 1321, 1934.

Starkenstein E.: D. Seekrankheit. Neue Deutsche Klin. IX., str. 656, 1932.

Syllaba J.: Dušnost. Kursy II. inter. klin., str. 9, 1933. — Čas. lék. čes., č. 46—47, 1932 a č. 41, 1933.

Poznámka: Souhrnnou literaturu oto-rhino-laryngologickou o funkci a poruchách otolithového ústrojí neuvádím.